

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВЕЛЬНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ»
для здобувачів освітнього рівня бакалавр
спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання

Черкаси 2021

**УДК 502.5 (07)
М54**

*Затверджено вченою радою БФ,
протокол №5 від 30 листопада 2021 р.,
згідно з рішенням кафедри екології
протокол № 4 від 11.11.2021 р.*

Упорядники: Єгорова О.В., к.т.н., ст. викладач

Рецензент Чемерис І.А., к.б.н., доцент, завідувачка кафедри лісового господарства та раціонального природокористування ЧДТУ.

М54

Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Ландшафтна екологія» для здобувачів освітнього рівня бакалавр спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання [Текст] / Укл.: О.В. Єгорова ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2021. – 20 с.

Методичні рекомендації спрямовані на розширення, поглиблення й деталізація теоретичних знань, теоретичний матеріал для самостійної підготовки студентів підібраний згідно з робочою програмою і передбачений тематикою для самостійного опрацювання, а також список методичних видань, базової та додаткової літератури та інформаційних джерел до вивчення дисципліни.

УДК 502.5 (07)

Навчальне електронне видання
мережного використання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ»
для здобувачів освітнього рівня бакалавр
зі спеціальності 101 «Екологія»**

Упорядники **Єгорова Оксана В'ячеславівна**

В авторській редакції

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
САМОСТІЙНА РОБОТА № 1. Районування природних ландшафтів. <i>Антропогенні ландшафти.....</i>	8
САМОСТІЙНА РОБОТА № 2. Ландшафти Черкаської області.....	9
САМОСТІЙНА РОБОТА № 3. Ландшафти світу. Природні <i>ландшафти Європи.....</i>	10
САМОСТІЙНА РОБОТА № 4. Ландшафти світу. Природні <i>ландшафти Азії.....</i>	11
САМОСТІЙНА РОБОТА № 5. Ландшафти світу. Природні <i>ландшафти Африки.....</i>	12
САМОСТІЙНА РОБОТА № 6. Ландшафти світу. Природні <i>ландшафти Австралії.....</i>	13
САМОСТІЙНА РОБОТА № 7. Ландшафти світу. Природні <i>ландшафти Америки.....</i>	14
САМОСТІЙНА РОБОТА № 8. Ландшафти світу. Антарктида.....	16
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	20

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Ландшафтна екологія» належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів бакалаврського освітнього рівня за спеціальністю 101 «Екологія» (освітня програма «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та прикладні аспекти ландшафтної екології, розкриття найзагальніших суттєвих зв'язків між ландшафтами і навколишнім середовищем.

Метою викладання навчальної дисципліни «Ландшафтна екологія» є надання майбутнім фахівцям знань з основ природної організації ландшафтів в умовах антропогенного навантаження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ландшафтна екологія» є: оволодіння студентами базовими знаннями з питань організації ландшафтів, морфологічної структури ландшафтів (фацій, підурочищ і урочищ); вивчення топічної і хорологічної структури; типів ландшафтних територіальних структур, ознайомлення з методами ландшафтно-екологічних досліджень; вивчення природно-антропогенних ландшафтів України, вирішення прикладних задач з екологічної оцінки ландшафтів; обчислення коефіцієнтів антропогенного навантаження на ландшафти.

Навчальна програма дисципліни містить такі змістовні модулі та теми:

Змістовий модуль 1. Ландшафтна екологія як наука.

Тема 1. Вступ. Предмет, мета, завдання і основні поняття ландшафтної екології.

Тема 2. Ландшафтна екологія як наука та її концептуальні основи.

Тема 3. Морфологія та класифікація ландшафтів

Тема 4. Класифікація ландшафтів України та фізико-географічне районування.

Тема 5. Природні ландшафти Черкащини.

Тема 6. Водний баланс ландшафту

Тема 7. Клімат і мікроклімат ландшафту.

Тема 8. Ґрунт як складова ландшафту

Змістовний модуль 2. Дослідження ландшафтних систем

Тема 9. Природно-антропогенні ландшафти та їх стійкість.

Тема 10. Сільськогосподарські ландшафти

Тема 11. Промислові ландшафти

Тема 12. Лісові антропогенні ландшафти

Тема 13. Водні антропогенні ландшафти

Тема 14. Рекреаційні ландшафти

Тема 15. Охорона ландшафту та принципи екологічної оптимізації природокористування.

Тема 16. Ландшафтно-екологічне прогнозування

Тематичне планування самостійної роботи здобувачів бакалаврського освітнього рівня із дисципліни «Ландшафтна екологія» охоплює такі теми:

- типи природних ландшафтів України.
- основні види природної ландшафтної динаміки.
- рельєф України.
- річки України.
- фізико-географічне районування України
- типи та класифікація ландшафтів світу.
- природні ландшафти Європи
- природні ландшафти Азії.
- природні ландшафти Африки
- природні ландшафти Австралії
- природні ландшафти північної Америки
- природні ландшафти південної Америки

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання студентами самостійної роботи сприяє оволодінню необхідними знаннями, навичками, вміннями, що забезпечують професійну кваліфікацію студентів-екологів як майбутніх фахівців широкого профілю. Студенти набувають навичок самостійної роботи з літературою, навчаються аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, працювати з періодичною літературою, отримують можливість для порівняння отриманих при вивченні дисципліни знань та практичного досвіду.

Самостійна робота над конкретною темою визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Самостійна робота може включати:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка виступу на семінарських заняттях.
- систематизацію вивченого матеріала перед іспитом;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм тощо.

Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів бакалаврського освітнього рівня із дисципліни «Ландшафтна екологія» містять вісім самостійних робіт, які охоплюють основні теми вказаного курсу. Під час виконання самостійної роботи здобувачі вивчають матеріали окремих тем шляхом опрацювання відповідної літератури, виконують ситуативні завдання, здійснюють підготовку до практичних робіт та поточного контролю знань.

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється у формі співбесіди, де розглядаються результати виконання ситуативних завдань/практичних завдань та рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань.

Знання здобувачів бакалаврського освітнього рівня із самостійної роботи оцінюються за наступними критеріями:

- високий понятійний рівень;
- глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється;
- осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається здобувачем;
- логічність та послідовність викладу під час відповіді;

- використання та аналіз моделей, методів, засобів, які вивчалися;
- самостійність мислення;
- впевненість в правоті своїх суджень;
- вміння виділяти головне;
- вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки;
- вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми;
- стилістично грамотна мова.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

РАЙОНУВАННЯ ПРИРОДНИХ ЛАНДШАФТІВ. АНТРОПОГЕННІ ЛАНДШАФТИ.

Мета роботи: формування у здобувачів знання про одиниці фізико-географічного районування; з'ясувати наукове та практичне значення фізико-географічного районування; визначати принципи відокремлених одиниць фізико-географічного районування на території України, сформуванати навички роботи з картою фізико-географічного районування.

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати ситуаційне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. У чому полягає суть фізико-географічного районування? Яким є його значення?
2. Назвіть одиниці фізико-географічного районування. На які дві групи їх поділяють і чому?
3. У межах яких фізико-географічних країн розташована Україна? 4. На які природні зони поділяється рівнинна частина України?
4. За якими критеріями виділяють одиниці фізико-географічного районування? Наведіть їх приклади.
5. Обґрунтуйте виділення кожної з трьох фізико-географічних країн у межах України.
6. За картою фізико-географічного районування в атласі визначте розташування свого населеного пункту в системі одиниць фізико-географічного районування.
7. Як антропогенний чинник впливає на ландшафти?

Ситуаційна задача

Дослідите ландшафти своєї місцевості та виявіть їх схожість з іншими ландшафтами світу. Свою роботу побудуйте за планом:

1. Які природні ландшафти поширені у вашій місцевості (колись і зараз)?
2. На які антропогенні ландшафти вони перетворені?

3. Де у світі (за межами України) розташовані ландшафти, схожі на ландшафти вашої місцевості?

4. Користуючись джерелами Інтернету, знайдіть території у світі, у межах яких ландшафти схожі на відповідні ландшафти в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Поняття про ландшафт. Ландшафти справжні, близькі до природних та культурні.
2. Історичні особливості впливу людини на природні ландшафти.
3. Зміна ландшафтів України за історичний час. Класифікація ландшафтів України.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 2

ЛАНДШАФТИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мета роботи: закріпити знання про природні відмінності природних зон території України, удосконалити наявні й сформувати нові практичні уміння і навички роботи з тематичними картами; освоїти вміння описувати місцеві ландшафти, аналізувати причини й наслідки їх освоєння й використання.

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. В межах яких географічних зон та провінцій знаходиться Черкаська область?
2. На які фізико-географічні області поділяється правобережна частина області?
3. На які фізико-географічні області поділяється лівобережна частина області?
4. Які є підвищення та зниження рельєфу на території області? Де вони розташовані?
5. Які є типи рельєфу в області за морфологічними ознаками ?
6. Які є типи ґрунтів в області?
7. В яких районах знаходяться еродовані землі?

Практична частина

1. Замалювати карту ґрунтів Черкаської області.

Питання для самоконтролю

1. В межах яких географічних зон та провінцій знаходиться Черкаська область?
2. На які фізико-географічні області поділяється правобережна частина області?
3. На які фізико-географічні області поділяється лівобережна частина області?
4. Які є підвищення та зниження рельєфу на території області? Де вони розташовані?
5. Які є типи рельєфу в області за морфологічними ознаками ?
6. Які є типи ґрунтів в області?

САМОСТІЙНА РОБОТА № 3

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. ПРИРОДНІ ЛАНДШАФТИ ЄВРОПИ

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти Європи.

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Типи та класифікація ландшафтів світу.
2. Види ландшафтів Євразії.
3. Фізико-географічні зони.
4. Рельєф, ґрунти та річки.
5. Рослинний світ різних кліматичних зон континенту.
6. Тваринний світ різних кліматичних зон континенту.
7. Природні ландшафти Європи.

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони Європейського континенту.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу.

4. Зазначити головні сільськогосподарські культури.

Питання для самоконтролю

1. Пояснювати особливості поділу територій на фізико-географічні зони.
2. Показувати на карті Євразії гори та низовини, річки та моря.
3. Розрізняти типи ландшафтів.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. ПРИРОДНІ ЛАНДШАФТИ АЗІЇ

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти Азії.

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Природні ландшафти Азії.
2. Дайте характеристику вологотропічним лісам: гілеї Бразилії, Центральної Америки, Австралії, Африки та Азії.
3. Які території земної кулі зайняті гілеєю? Чим це обумовлено?
4. Яка кліматична характеристика даного біому?
5. Які специфічні риси рослинності гілеї і з чим це пов'язане?
6. Які специфічні риси тваринного населення гілеї?
7. Розкрийте особливості функціонування екосистеми дощових вічно-зелених лісів.

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони Азіатського континенту.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу.
4. Зазначити головні сільськогосподарські культури.

Питання для самоконтролю

1. Види ландшафтів Азії.

2. Фізико-географічні зони.
3. Охарактеризуйте рельєф, ґрунти та річки Азії.
4. Рослинний світ різних кліматичних зон Азії.
5. Тваринний світ різних кліматичних зон Азії.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. ПРИРОДНІ ЛАНДШАФТИ АФРИКИ

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти Африки.

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Природні ландшафти Африки.
2. Географічне поширення сезонних тропічних лісів.
3. Проаналізувати водний режим рік Африки.
4. Охарактеризуйте специфічні риси рослинності в різних типах сезонних тропічних лісів.
5. Які специфічні особливості структури й динаміки тваринного населення даного біому?
6. Визначте загальні особливості екосистем у різних типах сезонних тропічних лісів.
7. Назвіть специфічні риси рослинності саван.
8. Визначте специфічні риси тваринного населення саван.
9. Які особливості функціонування екосистеми саван?

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони Африканського континенту.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу.
4. Зазначити головні сільськогосподарські культури.

Питання для самоконтролю

1. Укажіть особливості природи Африки
2. Який народ Африки належить до європеїдної раси?
3. Перелічити основні тектонічні структури Африки та коротко охарактеризувати їх.
4. Чому на Африканському континенті переважає рівнинний рельєф?

САМОСТІЙНА РОБОТА № 6

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. ПРИРОДНІ ЛАНДШАФТИ АВСТРАЛІЇ

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти Австралії

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Природні особливості Австралії. Фізико-географічна характеристика.
2. Тектонічна та геоморфологічна будова материка.
3. Оротографічна будова поверхні.
4. Кліматичні умови.
5. Особливості внутрішніх вод. Природні зони та ґрунтовий покрив.
6. Органічний світ та причини його специфічності.
7. Які характерні риси рослинності аридних зон?
8. Які характерні риси тваринного населення біому?

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони Австралійського континенту.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу.
4. Зазначити головні сільськогосподарські культури.

Питання для самоконтролю

1. Природні ландшафти Австралії.

2. Яке географічне поширення мають субтропічні вічнозелені ліси і чагарники?
3. Охарактеризуйте гігротермічний режим даного біому.
4. Визначте регіональні особливості субтропічних рослинних формацій.
5. Які характерні риси тваринного населення біому?
6. Визначте загальні особливості екосистем у даному біомі.
7. Де на земній кулі поширені пустелі й напівпустелі? Яка їхня загальна площа?
8. Охарактеризуйте кліматичні особливості даного біому.
9. Як класифікуються пустелі? Назвіть різні класифікаційні групи пустель.
10. Визначте загальні особливості аридних екосистем.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 7

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. ПРИРОДНІ ЛАНДШАФТИ АМЕРИКИ

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти Північної та Південної Америки

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.
4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Фізико-географічна характеристика Північної Америки. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та дослідження.
2. Орографічна будова материка. Тектонічна та геоморфологічна будова.
3. Гідрологічна та кліматична характеристика Північної Америки. Загальна характеристика внутрішніх вод. Класифікація річок. Характеристика найбільших річок. Класифікація озер. Характеристика найбільших озер. Кліматичні пояса та області високогірного клімату.
4. Природні зони та органічний світ. Особливості поширення природних зон по поверхні материка. Арктичні пустелі та тундра. Тайга, змішані та широколистяні ліси. Лісостеп, степ (прерії). Тропічні пустелі. Вологі тропічні ліси.
5. Фізико-географічне районування. Принципи фізико-географічного районування Північної Америки. Гренландія, Канадський Арктичний

архіпелаг, Аляска. Лаврентійська височина, Лабрадор, Гудзонська низовина. Великі, Центральні, Приатлантичні та При мексиканські рівнини. Аппалачі, Ньюфаундленд. Кордильєри Канади та США. Мексиканське нагір'я. Центральна Америка, Карибський регіон.

6. Фізико-географічна характеристика Південної Америки. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та дослідження. Орографічна будова материка.
7. Тектонічна та геоморфологічна будова. Гідрологічна та кліматична характеристика Південної Америки.
8. Загальна характеристика внутрішніх вод. Класифікація річок. Характеристика найбільших річок. Класифікація озер.
9. Кліматичні пояса та області високогірного клімату. Природні зони та органічний світ. Особливості поширення природних зон по поверхні материка.
10. Екваторіальні ліси (Сельва) та їх органічний світ. Савани (Кампос, Льянос, Пантанал) та їх органічний світ.
11. Субтропічні степи (Пампа) та їх органічний світ. Тропічні пустелі (Атакама, Гран-Чако) та їх органічний світ. Напівпустелі помірного поясу (Патагонія).
12. Фізико-географічне районування. Принципи фізико-географічного районування Південної Америки. Патагонія та Вогняна Земля, Пампа, Сьєра-Кордоба, Перед Кордильєри. Гран-Чако, Бені-Маморе, Пантанал, Бразильське плоскогір'я. Амазонія (Сельва), Льянос та Гвіанське нагір'я. Північні та Центральні Анди. Субтропічні та Патагонські Анди.

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони Північної і Південної Америки.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу Північної і Південної Америки.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу Північної і Південної Америки.
4. Зазначити головні сільськогосподарські культури Північної і Південної Америки.

Питання для самоконтролю

1. Природні ландшафти Північної Америки.

2. Яке географічне поширення мають трав'янисті формації помірних широт? Як називаються вони в різних регіонах Землі?
3. Який гігротермічний режим характеризує ці біоми?
4. Назвіть характерні риси рослинності і зазначте її регіональні особливості.
5. Які характерні риси тваринного населення?
6. Покажіть загальні особливості біомів трав'янистих угруповань.
7. Які території на земній кулі зайняті широколистяними і мішаними лісами лісами?
8. Охарактеризуйте гігротермічний режим даного біому.
9. Якими рисами відзначається рослинність? Визначте регіональні особливості фітоценозів.
10. Назвіть характерні риси тваринного населення неморальних лісів.
11. Визначте загальні особливості екосистем у цьому біомі.
12. Природні ландшафти Південної Америки.
13. Де на Землі поширені бореальні ліси?
14. Охарактеризуйте клімат і ґрунти даного біому.
15. Якими специфічними рисами відзначається рослинність біому?
16. Які специфічні риси тваринного населення тайгових лісів?
17. Охарактеризуйте загальні особливості екосистем бореальних лісів.
18. Де на земній кулі розміщені тундри або їх аналоги?
19. Охарактеризуйте кліматичні умови в холодних регіонах Північної і Південної півкуль.
20. Визначте специфічні риси рослинності тундр і приполярних пустощ.
21. Які характерні риси тваринного населення в тундрах Субарктики і приполярних пустощах Субантарктики?
22. Покажіть загальні особливості екосистем даного біому.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 8

ЛАНДШАФТИ СВІТУ. АНТАРКТИДА.

Мета роботи: дослідити та вивчити природні ландшафти полярних пустель

Порядок виконання роботи

1. Опрацювати питання для самостійного вивчення.
2. Виконати практичне завдання.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.

4. Пройти співбесіду за результатами виконання самостійної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Особливості розвитку природи Антарктиди. Фізико-географічна характеристика.
2. Історія відкриття та дослідження. Історія зледеніння та льодовиковий покрив.
3. Тектонічна та геоморфологічна будова. Кліматичні особливості.
4. Органічний світ.

Практична частина

1. Позначити на контурній карті природні зони полярних пустель та високогірних районів.
2. Скласти перелік типових представників рослинного світу.
3. Скласти перелік типових представників тваринного світу.

Питання для самоконтролю

1. Які території на Землі зайняті полярними пустелями?
2. Який гіротермічний режим даного біому?
3. Назвіть специфічні риси рослинності полярних пустель.
4. Чим характеризується тваринне населення полярних пустель?
5. Відзначте загальні особливості даних екосистем.
6. Яке географічне поширення високогірного біому?
7. Відзначте гіротермічні та інші фізико-географічні умови високогір'я.
8. Охарактеризуйте рослинність високогір'я і відзначте його регіональні особливості.
9. Які специфічні риси тваринного населення високогір'я?
10. Які загальні особливості високогірних екосистем?

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Розвиток ландшафтної екології в Україні.
2. Проблеми Ландшафтної екології.
3. Різновиди геосистем та їх класифікація.
4. Екологічні ризики та проблема їх оцінки.
5. Ландшафтно-екологічні фактори.
6. Загальна характеристика полярних та приполярних ландшафтів.
7. Полярні (арктичні та антарктичні) льодовикові ландшафти.
8. Полярні (арктичні та антарктичні) позальодовикові ландшафти.
9. Субарктичні (тундрові) ландшафти.
10. Загальна характеристика бореальних та бореально-суббореальних ландшафтів.
11. Бореально-субарктичні континентальні (лісотундрові) ландшафти.
12. Бореально-субарктичні при океанічні (лугові та лісолугові) ландшафти.
13. Бореальні (тайгові) ландшафти.
14. Бореально-суббореальні (під тайгові) ландшафти
15. Загальна характеристика суббореальних ландшафтів.
16. Суббореальні гумідні (широколистянолісові) ландшафти.
17. Суббореальні семі гумідні (лісостепові) ландшафти.
18. Суббореальні семіаридні (степові) ландшафти.
19. Суббореальні аридні (напівпустинні) ландшафти.
20. Суббореальні екстрааридні (пустинні) ландшафти.
21. Суббореальні південні гумідні («напівсубтропічні») ландшафти.
22. Суббореальні південні семі гумідні (лісостепові) ландшафти.
23. Суббореальні південні семіаридні (степові) ландшафти.
24. Суббореальні південні екстрааридні (пустинні) ландшафти.
25. Загальна характеристика субтропічних ландшафтів.
26. Субтропічні гумідні (вологі лісові) ландшафти.
27. Субтропічні семігумідні та семіаридні ландшафти із зимовими опадами (середземноморські).
28. Субтропічні семі гумідні (лісостепові) ландшафти.
29. Субтропічні семіаридні (лісостепові) ландшафти.
30. Субтропічні аридні (напівпустинні) ландшафти.
31. Субтропічні екстрааридні(пустинні) ландшафти.
32. Тропічні та субекваторіальні ландшафти

33. Тропічні екстрааридні (пустинні) ландшафти. Загальна характеристика.
34. Субекваторіально-тропічні аридні (опустинено-саваннові) ландшафти.
35. Субекваторіально-тропічні семіаридні (типово саваннові) ландшафти.
36. Субекваторіально-тропічні семігумідні (вологосаваннові, лісосаваннові) ландшафти.
37. Тропічні гумідні («дощові» лісові) ландшафти.
38. Екваторіальні ландшафти.
39. Ландшафтознавчий аналіз екоситуацій у річкових системах Карпатського регіону.
40. Передумови виникнення екстремальних ситуацій у Карпатському регіоні
41. Катастрофи в Україні, спричинені стихійними метеорологічними явищами.
42. Стихійні метеорологічні явища та їх наслідки.
43. Катастрофи, спричинені циклонічними вихорами.
44. Глобальні кліматичні катастрофи.
45. Катастрофи, пов'язані з береговою зоною морів Світового океану
46. Загальні підходи гідроекологічної безпеки річкових басейнів
47. Поводі: природні та антропогенні чинники виникнення та заходи безпеки
48. Глобальне потепління та гляціальна структура Землі
49. Проблема екологічного ризику, пов'язана з рухом снігових лавин
50. Схиліві процеси та катастрофи, спричинені ними
51. Ландшафтознавчий аналіз кризових екоситуацій, спричинених карстовими процесами.
52. Ландшафтно-екологічна характеристика Тихоокеанської сейсмічної зони
53. Проблема прогнозування землетрусів в Україні
54. Глобальне похолодання як екологічна катастрофа.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт та контролю знань з дисципліни «Ландшафтна екологія» для здобувачів освітнього рівня бакалавр спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання [Текст] / Укл.: О.В. Єгорова, Л.І. Жицька; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2021.
2. Навчально-методичний посібник для проведення «Загально-екологічної практики» здобувачів спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання, освітнього рівня «Бакалавр»/ [Електронний ресурс] / Упоряд.: Жицька Л.І., Єгорова О.В. Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2021. – 93 с.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Ландшафтна екологія» для здобувачів освітнього рівня бакалавр спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання [Текст] / Укл.: О.В. Єгорова; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2021.
4. Ландшафтна екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.М. Гуцуляк, Н.В. Максименко, Т.В. Дудар. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 284 с.
5. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія і практика. Навчальний посібник. - Чернівці: Книги-XXI, 2008. – 167 с.
6. Гуцуляк В.М. Ландшафтна екологія: Геохімічний аспект. Навчальний посібник. – Чернівці: Наші книги, 2009. – 312 с.
7. Малишева Л.І. Геохімія ландшафтів: навч. посіб. для вищих навч. закладів / Л. Л. Малишева. - К. : Либідь, 2000. – 472 с.

Додаткова

8. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології. - К.: Либідь, 1994. – 224 с.
9. Давиденко В.А., Білявський Г.О., Арсенюк С.Ю. Ландшафтна екологія: Навчальний посібник. – К.: Лібра, 2007. – 280 с.
10. Малишева Л.М. Ландшафтно-геохімічна оцінка екологічного стану території. - К.: 2004. – 264с.
11. Ландшафтна екологія: курс лекцій. Для студентів денної форми навчання. Напрямок підготовки «Охорона навколишнього природного середовища та збалансоване природокористування». Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». / Укладач: О.В. Рибалова. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 256 с.